

Η ΣΥΡΟΣ ΔΕΝ ΑΠΟΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΥΧΑΙΑ

«ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ»

Από το Περιοδικό OW.gr/living
Κείμενο από την κ. Ελένη Παπαιωάννου

Δεν έχει σημασία αν η Σύρος είναι η πρωτεύουσα των Κυκλάδων, σημασία έχει πως είναι η πραγματική αρχόντισσα των Κυκλάδων. Η ιστορία της, ο πολιτισμός της, η ομορφιά της – όλα έχουν βάρος και ουσία, όλα σε μαγεύουν.

Θυμάμαι πως πάντα μαγευόμουν από τα **ναυπηγεία**. Επιτέλους, φέτος κατάφερα να κάνω ένα άρθρο για αυτά και να γνωρίσω περισσότερο την ιστορία τους. Από μικρή που τα έβλεπα, τρελαινόμουν με τα χρώματα της σκουριάς, το μεγαλείο των μεγεθών, την παράξενη μυρωδιά, την αντίθεση αυτού του βιομηχανικού σκηνικού με την ήρεμη θάλασσα, μα και τη σύμπνοιά του όταν αυτή θύμωνε και φουρτούνιαζε. Μετά στη ζωή μου ήρθε κατά τύχη η οικογένεια Βελισσαροπούλου με την τεράστια ιστορία. Ο πρωτοπόρος της επιχειρηματικής οικογένειας, Θεόδωρος Δ. Βελισσαρόπουλος, υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους βιομηχάνους κλωστοϋφαντουργίας και το εξοχικό που έχει απομείνει στη **Σύρο** –το αρχοντικό ανήκει πια στο κράτος– όταν το είδα διατηρούσε ακόμη τα σημάδια του αριστοκρατικού του παρελθόντος, παρά τον «φυσικό» ξεπεσμό του.

Μετά άκουσα πολλές ιστορίες για τη Σύρο σε συνεντεύξεις μου, από τον Γιώργο Νταλάρα, που τη λατρεύει, αλλά και από την Έλενα Σκουλά, που με φιλοξένησε κάποτε, την Αϊλίν Μπότσφορντ, Αγγλο-Αμερικανικο-Ελληνίδα ζωγράφο (τους γένους Βελισσαρόπουλου), που ζει εκεί με τα τρία παιδιά, τον Σκωτσέζο άντρα της που παράγει τα κρασιά ΟΥΣΥΡΑ, ενώ εκείνη ως public artist κάνει μαθήματα για παιδιά και στο σχολείο, και οργανώνει απίθανες δραστηριότητες και events.

Κι αυτοί δεν είναι τίποτα μπροστά σε όσους μπορείς να γνωρίσεις και να σου μιλήσουν για τη Σύρο, ένα νησί από τα λίγα, που έχει υπέροχη ζωή και τον χειμώνα (έκανα εκεί την αλλαγή της χιλιετηρίδας και ήταν φανταστικό το σκηνικό).

Σύρος, η πρωτεύουσα των Κυκλάδων

Η Σύρος, λοιπόν, είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση νησιού, αφού η πρωτεύουσα Ερμούπολη αλλά και τα εξοχικά της αποτελούν αριστουργήματα αρχιτεκτονικής και δεν θυμίζουν κλασικές Κυκλάδες αλλά περισσότερο Ιταλία.

Η **Ερμούπολη**, μια πόλη που αναδύθηκε μέσα από τις φλόγες του απελευθερωτικού αγώνα και πήρε το όνομά της από τον Θεό του Εμπορίου, τον Κερδίο Ερμή, υπήρξε το μεγάλο ενδιάμεσο λιμάνι στους θαλάσσιους δρόμους Ανατολής και Δύσης, και για πολύ καιρό το επίκεντρο μεγάλων εμπορικών συναλλαγών, τραπεζικών πράξεων και του διαμετακομιστικού εμπορίου στη Μεσόγειο και την Ελλάδα.

Έτσι, ο πλούτος και η δημιουργία αστικής τάξης ήταν αναπόφευκτα: βιομηχανικά εργοστάσια δερμάτων και βυρσοδεψίας, αλευρόμυλοι και μηχανουργεία, η μεγάλη ναυπηγοεπισκευαστική μονάδα του Νεωρίου, τυπογραφία, υαλουργία κλωστοϋφαντουργία – όλα εκεί. Και μαζί δημοτικά κρατικά μέγαρα, λέσχες, το πρώτο θέατρο στην Ελλάδα, πολυτελείς κατοικίες στην πόλη και εξοχικά θέρετρα διακοσμημένα με έπιπλα και αντικείμενα που εισήγαγαν για πρώτη φορά από την Ευρώπη.

Το θέμα είναι ότι αν την επισκεφθείς σήμερα, θα το νιώσεις αυτό, παρά την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό. Η Ερμούπολη, η Άνω Σύρος, τα Βαπόρια (περιοχή με κόλπους όπου μπορείς να μείνεις στον βράχο πάνω στη θάλασσα, αν αντέχεις να ανεβοκατεβαίνεις εκατοντάδες σκαλοπάτια καθημερινά – το έκανα, αλλά 15 χρόνια πριν!), η διαδρομή προς την Ποσειδωνία με τα αρχοντικά και τα εξοχικά, **όλα με τον τρόπο τους σε προσκαλούν και σε υποδέχονται σε μια όμορφη περιπέτεια** με άποψη και με ιδιαίτερο ύφος.

Η Σύρος της Ελένης Παπαϊωάννου

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που επιλέγουν τη Σύρο ως **μόνιμο τόπο κατοικίας τους**, εκείνοι που μετακομίζουν εκεί για να αλλάξουν ζωή. Μια τέτοια περίπτωση είναι η εξαιρετική συνάδελφος **Ελένη Παπαϊωάννου**, μια γυναίκα με μεγάλη ιστορία στα περιοδικά. Της ζήτησα να μας γράψει κάτι για τη δική της Σύρο και τη νέα της ζωή και την ευχαριστώ πολύ για αυτό το υπέροχο κείμενο.

«Πριν λίγες ημέρες έκλεισαν δύο χρόνια από τη στιγμή που μετακόμισα μόνιμα στη Σύρο, μετά από αρκετά χρόνια πήγαιν' έλα που απλώνονταν χρονικά όλο και περισσότερο, δυσκολεύοντας κάθε φορά τη μετάβασή μου στην Αθήνα και

ωριμάζοντας όλο και πιο πολύ στο μυαλό μου τη σκέψη ότι ανήκω απόλυτα κι αδιαπραγμάτευτα στο νησί.

Όταν με ρωτούν γιατί προτιμώ τη ζωή εδώ, συνήθως αναφέρω δύο παραδείγματα. Το πρώτο είναι πως δεν ακούς κορναρίσματα στον δρόμο, παρά μόνο όταν κάποιος σε χαιρετάει, και το δεύτερο πως στην ουρά για το ταμείο του σούπερ μάρκετ παραχωρεί ο ένας στον άλλο τη θέση του, μήπως τυχόν και βιάζεται περισσότερο. Ίσως αυτό να ισχύει γενικά στην επαρχία, μία λέξη που όμως δύσκολα ταιριάζει στη Σύρο. Είναι ένα νησί που κατοικείται σε μεγάλο ποσοστό από ψηφιακούς νομάδες από χώρες της βόρειας Ευρώπης, ένα νησί που έχει εκπαιδευτεί στη διαφορετικότητα με έναν πολύ πιο πρᾶο και ρεαλιστικό τρόπο από ό,τι η Μύκονος, ένα νησί όπου δεν βαριέσαι ποτέ την πολιτιστική και φυσική ομορφιά του.

Στη Σύρο όλοι ασχολούνται με κάποια μορφή [τέχνης](#). Ο φίλος μου ο Χρήστος είναι υδραυλικός και ενεργό μέλος της θεατρικής ομάδας, που ταξιδεύει συχνά με παραστάσεις – σε φάσεις περιοδείας σταυρώνω τα δάχτυλά μου μη και τον χρειαστώ. Εδώ, ο δεκάχρονος γιος μου κυκλοφορεί μόνος του στα μαθήματα και τις αθλητικές του δραστηριότητες, πηγαίνει για ψώνια, στο ταχυδρομείο, στην πλατεία το βράδυ με την παρέα του.

Στη Σύρο κολυμπάω και τον χειμώνα (προτιμώ τις **Αγκαθωπές**, που το καλοκαίρι είναι απλησίαστες λόγω κόσμου). Όταν θολώνει το μυαλό μου από τη δουλειά, βγαίνω μέχρι την αγορά της Ερμούπολης και ξέρω ότι θα σταματήσω δέκα φορές στον δρόμο για να ανταλλάξω νέα με τους γείτονες. Και όχι μόνο δεν το αποφεύγω, αλλά το επιζητώ. Γιατί κανείς δεν είναι κακοπροαίρετος, «κουτσομπόλης». Θα πάω στο μαγαζί του Αριστοτέλη, το **MouSouTou**, για ένα spritz αργά το απόγευμα, θα φάω κάτι στην μπάρα του **Appalooza** της Καίτης στην πλατεία, με τον γιο μου να πηγαινοέρχεται για χαρτζιλίκι και αγκαλιές.

Και όταν φεύγει το καλοκαίρι και η ζωή αρχίζει να παίρνει τους κανονικούς της ρυθμούς, με *deadlines*, ωράρια, τράπεζες, λογαριασμούς, **όλα γίνονται πιο ήρεμα, πιο γρήγορα, πιο ανθρώπινα**, με χρόνο για διάβασμα, βόλτα στη θάλασσα ή τα αρχοντικά της πόλης, ζωή. Δεν αντέχω πια να ανεβαίνω στην Αθήνα. Ευτυχώς, το νησί χρειάζεται το πολύ δύο ώρες για να με επαναφέρει».

Μίνι οδηγός για τη Σύρο

Κρατήστε και έναν μικρό οδηγό για όσα μέρη αξίζει να επισκεφθείτε σε διακοπές, πολυήμερες ή σύντομες.

Καλές βουτιές

- Το **Δελφίνι** είναι με διαφορά η ωραιότερη προσβάσιμη παραλία του νησιού.
- Με βάρκα μπορείς να πας στις βορινές παραλίες του νησιού, τη **Βαρβαρούσα** και το **Μαρμάρι**, και να μείνεις με το στόμα ανοιχτό.

- Στον **Φοίνικα** έχει δημιουργηθεί ένας μόλος-προβλήτα από όπου ασφαλώς τα παιδιά ξετρελαίνονται να κάνουν βουτιές, ενώ εσύ, ο γονιός, δεν απελπίζεσαι, αφού αράξεις στο εστιατόριο Ora Baresto (τηλ. 22810- 45034) για καφέ, μπίρα, φαγητό, φρούτο, σαλάτα.
- Αν είσαι πιο αθλητικός τύπος, να επισκεφθεί την παραλία **Βούλγαρη** όπου μπορείς να κάνεις sur και surf – το ένα άμα έχει αέρα, το άλλο άμα δεν έχει.
- Πιο κλασική επιλογή το **Κόμητο**, όπου έχει και ομπρέλες που νοικιάζεις αλλά και του Δήμου. Εκεί μπορεί να κάνεις water sports με τα μεγαλύτερα παιδιά, αλλά και να πεις ωραία κοκτέιλ στο beach bar με φίλους/φίλες.
- Στο **Αχλάδι**, μια ταβέρνα, ένα ξενοδοχείο, ένα σκηνικό λίγο από άλλη εποχή. Μια μικρή παραλία με γραφικό λιμανάκι και ψαροταβέρνα (τσιμπημένη λίγο σε τιμές), βάλε όμως τα πόδια μέσα στο νερό.

Για φαγητό στη Σύρο

- **Daidadi** (τηλ. 22810 85953) στην Ερμούπολη, στο λιμάνι, για παγωτό. Και φυσικά στο περίφημο Django που άνοιξε πια και στην Αθήνα
- **Ηλιοβασίλεμα** (τηλ. 22810 43325) στον Γαλησσά, για πιο «καλό φαγητό – δοκίμασε την ωραιότερη ταραμοσαλάτα.
- [Αλλού γυαλού](#) στο Κίνι, και **Δυο Τζιτζίκια στ' Αλμυρίκια**, τα πιο όμορφα ονόματα εστιατορίων κατά τη γνώμη μου.
- **Perroquet Tranquille** (τηλ. 22810 45700) στην Ποσειδωνία, γαλλικό μπιστρό από πρωινό ή και για φαγητό. Η γαστρονομία σε cool μορφή στη Σύρο.

- **Μελτέμι** (τηλ. 6936 123900), ταβερνάκι δίπλα στις Αγκαθωπές. Αξία ανεκτίμητη.
- Αν θέλεις κρέας και κοντοσουβλι, σε περιμένει η Ψησταριά το **Πεύκο** (τηλ. 2281 042991), στον Πάγο (φήμες λένε πως περνάς απ' έξω και μυρίζει Πάσχα), και ο **Λυγερός** (τηλ. 6945 037930), στην Απάνω Μεριά.
- Το **Πλακόστρωτο** στο Σαν Μιχάλη (το χωριό του ομώνυμου τυριού – μην φύγεις χωρίς αυτό), ένα μαγικό μέρος και εστιατόριο από όπου βλέπεις τον ήλιο να πέφτει μέσα στη θάλασσα.

Καλή διασκέδαση

- Στα **Αστέρια** στα Βαπόρια το βράδυ.
- Στο **Ciel** (τηλ. 698 918 1867), στην παραλία Αστέρια.
- Στο [Theosis](#), στην Άνω Σύρο.

Unsplash Anastasia Rapti

Πολιτισμός

- **Μουσείο Μάρκου Βαμβακάρη** (τηλ. 2281 084762) στην Άνω Σύρο.
- **IAMART** της Παυλίνας Μπεχράκη, μια καταπληκτική νέα άποψη μιας καλλιτέχνηδας (τηλ. 694 665 1469, Ακτή Πέτρου Ράλλη 23, Ερμούπολη).

Παραδοσιακά προϊόντα

Εντάξει, γνωστό, αλλά δεν μπορείς να μην το αναφέρεις: **Λουκούμια** και **χαλβαδόπιτες** σε διάφορες γεύσεις. Απαραίτητη στάση στον [Πρέκα](#).

Αποκλειστικά για παιδιά

- Ιστιοπλοΐα (τα πρωινά, για 1 εβδομάδα συνήθως σε οργανώνουν, στον όμιλο δίπλα στις **Αγκαθωπές**).

- Ενοικίαση ποδηλάτων θαλάσσης στην παραλία **Γαλησσά**.

Last but not least

Κάνε μια ρομαντική βόλτα στα **Βαπόρια**, δες ένα θερινό σινεμά (το ίδιο το σινεμά είναι σαν σκηνικό ταινίας) και, αν θες περπάτημα, τόλμησε την παραλία **Γριά Σπηλιά**.

Η παραλία του **Αμερικάνου** είναι μια όαση πρασίνου, χάρη στην επιμονή και τον μόχθο του Αμερικάνου John Pearson, ο οποίος την δεκαετία του 1960 φύτεψε 5.000 δέντρα για να αποδείξει ότι είναι εφικτή η αναβίωση της πλούσιας βλάστησης που υπήρχε τους Ομηρικούς χρόνους στο νησί.

Τέλος, η παραλία **Γράμματα** –παρά το ότι είναι στον Βορρά– είναι προστατευμένη από τους Βοριάδες και θεωρείται πως ήταν το απάγκιο των ναυτικών, όπως μαρτυρούν και επιγραφές στα βράχια.